

XXVIII.

B e t æ n k n i n g

over

Forslag til Lov om Understøttelseskasser.

(Udgiven af Folkethingets Udvalg den 1ste Februar 1875).

Udvalget er enigt i, at Bestemmelserne om „den frie Fattigunderstøttelse“ helst bør have deres Plads i en særlig Lov, og at denne bør fremmes samtidig med den almindelige Fattiglov; ligeledes maa man erkjende, at det fortjener alvorlig at overveies, hvad der kan gøres for at yde „Hjælp til Selvhjælp“, for at støtte Udsillige i den Kamp, de maa føre for at erhverve deres Udkomme; det er nemlig en Kjendsgjerning, at de Personer, som komme ind under det offentlige Fattigvæsen, i Reglen ere tabte for Samfundet, hvorfor det er dets egen Interesse at styrke Selvføholdelsesdriften hos dem saa meget som muligt. Udvalget har imidlertid ikke kunnet opnaa Enighed om Maaden, paa hvilken dette Formaal bedst fremmes. Flertallet (Christiansen, Clausen, Holstein-Ledreborg, H. Jensen, N. Jensen, S. Nielsen, Th. Nielsen, Lange) maa holde for, at Lovforslaget om Understøttelseskasser indeholder et godt og brugbart Grundlag, paa hvilket der kan arbeides videre. Den udførlige Forhandling, som har fundet Sted om dette Lovforslag, har vel overbevist os om, at det kan være meget vanskeligt alleegne at give Enkelthederne den rette Form og Begrændsning, men ingenlunde, at Vanskelighederne ikke kunne lade sig overvinde. Flertallet kan ikke drage i Tvivl, at Lovforslaget i høi Grad vil anspore til Selvhjælp, og, naar de Paagjældende virkelig vise, at det er deres Alvor at holde sig selv oppe, da skønne vi ikke, at det er stemmende hverken med Kristenpligt, Billighedsfølelse eller med Grundloven at lade dem falde ind under det offentlige Fattigvæsen. At det ikke er overensstemmende hverken med Kristenpligt eller med Billighedsfølelse, behøver formentlig intet Bevis, da det neppe vil blive bestridt af Nogen; derimod har man ment, at det skulde være i Strid med Grundlovens § 30 b, men dette formaa vi ikke at indse, da vort Forslag slet ikke omhandler den almindelige Fattighjælp. Grundlovens § 84 lyder, som bekendt, saaledes: „Den, der ikke selv kan ernære sig eller sine, og hvis Forsørgelse ikke paaligger nogen

Anden, er berettiget til at erholde Hjælp af det Offentlige, dog mod at underkaste sig de Forpligtelser, som Lovene herom paabyde“. I denne Paragraf er der kun paabudt, at de Vedkommende skulde underkaste sig de Forpligtelser, som Lovene til enhver Tid paabyde, men der er ikke talt et eneste Ord om, at enhver Understøttelse af det Offentlige skal betage Borgerne deres Valgret — en Grundsatning, som formentlig ogsaa vilde drage meget vidtgaaende Følger efter sig. Regeringens Paragrafer i den almindelige Fattiglov om „Understøttelse under særlige Forhold“ maa under alle Omstændigheder snarere siges at komme i Strid med Grundlovens § 30; idet her er Tale om Hjælp, idet af den almindelige Fattigkasse. — I Strid med Grundloven vilde det ganske vist være, dersom ingen Hjælp af det Offentlige maatte betragtes som Fattighjælp, men nærværende Lovforslag er jo netop bygget paa, at der er et offentlig Fattigvæsen i fuld Virksomhed. Efter at vi have faaet en fri Forsatning, er det naturligvis langt mere selseligt at modtage offentlig Fattighjælp end før. Derfor har der ogsaa meget ofte høvet sig Stemmer for, at der burde foretages en Afskillelse mellem Værdige og Uværdige, men dette Skjel vil det altid være meget vanskeligt om ikke umuligt for de offentlige Myndigheder at drage paa en reisferdig Maade. Lovforslaget hviler paa den Grundsatning, at de Paagjældende skulde, saavidt muligt, stille sig selv ad. Naturligvis skal Flertallet ikke benegte, at der især i en Overgangstid kan findes værdig Trængende, som dels ikke i Tide have været betænkte paa at sikke sig i Sygdoms- og Alderdomstilfælde, og dels ikke have været istand dertil. Saa-danne maa hjælpes af Understøttelseskassens frivillige Afdeling, i hvilken der efter § 2 vil indflyde ikke ubetydelige Summer.

Der er blevet opkastet Tvivl om, hvorvidt der kan findes de tilhørlige Krefter omkring i Kommunerne, som have baade Interesse, Oplysning og Hjertelag til at lede og føre denne saa vigtige